

VŘESOVÁ VÍLA

Povídka z hor. — Napsala V. Lužická.

Zatím blažení manželé žili v plném štěstí lásky. Rytíř před svatem pečlivě tajil její původ a rozhlásil, že je dekou chudého rytíře, který v lesích v úkrytu žije jako poustevník, a ke kterému tedy v noci zabloudil.

Když měsíc stál v úplňku, opouštěla Víla tajně zámek a spěchávala na labský břeh, kde se procházely její sestry, vodní panny. Manžel jí těchto sežitek přál, aby se mohla potěšit se svými družkami vodními.

Ty však vábily ji zpět do vodní tůně.

"Poď k nám, poď k nám," pravily jí. "U nás je klid, u nás je mír! Na zemi je utrpení a žal."

"Ale na zemi je láska a muž," odpovídala jim. "Láska je slunce! Láska více hřeje než bludé paprsky měsíce."

"Až to slunce zajde, přijde ještě ráda k nám!" vyčítavě jí odpovídaly.

Ona se tomu jen smála.

"Toto slunce nezachází!" Ale sestry v ráz jí nedůvěřivě a se smíchem odpovídaly:

"Každé slunce jednou zajde!"

Pokaždé, když Víla od svých sester odcházel, hodila kus vřesu do vody, by k ní neměly moči.

Nechtěla se už vrátit k nim a těšila se, až vyprší její doba, po které se už nikdy více nepřemění ve vodní pannu a bude úplně lidskou ženou.

Jak se stalo, tak se stalo, ale tajemství krásné ženy rytířovy zlá sestra jeho odhalila a začala roztroušovat v celém kraji, že její švakrova není lidskou, ale že je to vodní panna.

A náhle všichni lidé se jí stranili. Ona po nich sice netoužila, rytíř Pravomil však těžce nesl, že jeho žena jest vyvržena z kruhu společnosti. Ale měl jí rád, a ta věčná láska její nahradila mu celý svět. Netázali se, proč se hrdu marašinskému nyní panstvo vyhýbá a žili dále svým štěstím.

V též době rozzuřila se v zemích sousedních válka, a všechno rytířstvo české táhlo také do boje. Rytíř Pravomil neschel mezi nimi scházeti a zůstatí ani doma u své mladé, krásné ženy, když zazněla trouba válečná! Šlo o blaho země, kterou ohrožovaly válečné voje nepřátelské.

Jakmile dolehl k němu zvuk válečné trouby, hotovil se proto také rytíř Pravomil k boji.

Vila plakala a prosila ho, by od nechtěně, lomila rukama a moči jej držela v zajetí svého objetí.

"Neodecházej! Nepustím tě!" srdcevočním hlasem úpěla.

"Musíš, drahá! Povinnost a čest mě volá!"

"Ať volají! Láska také volá! K čemu ty boje? Vraždit se jen... Neříkáš to krásněji, milovat se!"

"Drahá Vílo, tomu nerozumíš. Jsi žena a — vodní panna. Neznáš zákonů světa a povinnosti pravého rytíře! Já jsem muž a udatný bojovník. Když volá vlast, nesmíš muž poslouchati lákavých slov ženy... Dá Bůh, že se šťastně vrátím... drahá, drahá ženo!"

Vila toho nechápala a zle naríkala. Ale marný byl její pláč, a marný nářek její srdcevoceň. — Nadešla chvíle a rytíř musel odjet. Osedlaný jeho kůň již netrpklivě čekal a říčením dával na jevo, že jest na čas, rozloučiti se.

Loučení jejich bylo těžké. Rytíř ušedl srdce a Víla klesla jako bezduhá k zemi, když se od ní odtrhl. Když ji zase vzkřísili k životu, nebylo už rytíře ve hradě.

Rytíř věděl, že jeho manželka jako vodní panna nedovedla by moudře ve hradě vládnouti a statky jeho spravovati, předal řízení svého své různé a zkušené sestře.

Již též svěřil svou krásnou ženu, nejdražší svůj poklad, svou milovanou Vílu.

Vila v žal a hoří svým ničehož si nevěděla. Plakala, kudy chodila, cítila se na zemi nesmírně nešťastnou a opuštěnou.

Pospířila v první úplňkovou noc k sestřím na labský břeh a tam stěžovala si do zlého osudu.

"Vidíš, už tě opustil!" minily víly. "Poď raději k nám!"

"Nemohu... Spjal mě okovy lásky!"

"Jak, ty volná vodní panno, jsi nyní otrokyní muže?"

"Nejsem otrokyní! Jsem jeho ženou. Neznáte těch slasti, jakých tají v sobě život lidský v lásce ženy k muži!"

"Slasti...? Vždyť při tom pláčeš!"

"Pláču... ale z lásky!"

"Proč manžel tvůj nestírá těch slz? Jaká je to síla a jaká slast ta pozemská láska, když nedovede čeliti žalů? Poď raději k nám! U nás je věčný klid, u nás je stálý zpív a jas..."

"On se vrátí zas..."

"Nuže, plač si tedy na zemi!" rozhorlily se.

Po té pohružovaly se za zpěvu do tůně vodní. Víla stála na břehu všecka zkomoučená. Náhle zavíval k ní jas a smích z vody. Připadalo Víle, že se tím sestry vodní vysmívají ženě pozemské, že miluje muže, že za to však trpí a pláče.

Smutně vracela se Víla domů a poprvé v touž noc zapomněla hoditi ratolístku vřesu do řeky. Proto s ní vešla do Marašína mocná touha po hlubíně vodní a po sestřích, vodních pannách.

Sestra rytířova nelenila, a jakmile se rytíř ocitl za horami a doly, kam nemohla zablouditi zvěst o Marašíně a o jeho ženě, provedla, co dávno už byla snovala.

Pomocí čaroděje vyzvěděla, že vodní panna, která jedenkrát vystoupí na zem a stane se chofi muže pozemského, pozbuje své moči a nemůže člověku uškoditi, jakož i to, že se nesmí po druhé vrátiti na zem, jakmile se zase pohrouží do vodní tůně. Po té se smí pouze pod vodou jako pod závojem plouti a na zem se dřív, sama jsouce neviditelnou.

Jednoho dne seděla Víla na terase zámeckém a hleděla v dáli, kam byl bujný oř zanesl jejího chotě do ryku válečného. S touhou její po muži slučovala se však nyní také touha po vodních hlubínách, po sestřích, po klidu a míru. Viděla ty krásné obrazy vodního jejich žití. Viděla sestry, jak v tůni vodní plují, jak si s perlymi hrají, mezi květinami laškují a zpívají. A ona na zemi pláče.

Vodní štěstí jejich je stálé. — Neznají utrpení a bolesti. Neznají světa, v němž je tolik zápasů, slz a zmatků. Ta láska k muži je však krásná, vyváží všechny slasti života vodního...

Vila tu zase toužila po muži a volala ho nejsladším hlasem.

V tom příkvačila sestra Pravomilova a zvolala zděšeně:

"Zlé zprávy přišly z bojiště!"

"Pravomil!" vyrazila ze sebe Víla třesou se úzkostí a vyskočila ze sedadla.

"Můj nešťastný bratr," zalkala ošemetná sestra, "nevíteš v boji... Neštěstí jej stihá za každým krokem, jakoby zbraně jeho jindy tak mocné a vítězné, byly začarovány. I ptala jsem se práve čaroděje, v čem asi je příčina nezdravá bratrova, a on mi řekl —"

Zde se zajíkla zúmyslně v řeči a utkala Vílu zlým pohledem.

"Co ti řekl?" vyrazila Víla ehvantně a zděšeně.

"Že — ne, nemohu ti to říci —"

"Mluv jen! Chei a musím to zvěděti!"

"Pravil, že ty — ty jsi příčinou toho jeho neštěstí!" rozkřikla se sestra.

"Já — já?"

"Ano. Rei je to pravda, že jsi vodní pannou!"

"Jsem..." vydechla ze sebe Víla zničená.

"Ó, běda rodu mému! Běda dobrému bratrovi! Jaké může štěstí provázeti bratra, když je ožarován vodní pannou! Zkára kráčí s ním... Ubohý, ubohý bratře!"

Ošemetná sestra lomila rukama, hořkovala a posílala propu- ká v usadavý pláč.

"Ty, ty jsi jeho neštěstím!" zvolala.

Vila stála před hořekující sestrou všecka zničená.

"Co činiti?" uklouzlo jí bezděčně se rtů.

"Co?! Jíti k svým do hlubiny vodní," hbitě jí dala sestra v odvetu. "Jdi, aby byl šťasten!"

"On říká, že já jsem jeho štěstím jediným."

"Štěstím?! Ha, ha, ha! Neštěstím jsi jeho a celého našeho rodu! Běda, běda, běda!"

Po té ošemetná sestra odkvapila s nářkem.

Ubohá Víla stála na témž místě jako ve sloup obrácená.

"Jeho neštěstím!" opakovala si stále v myslí.

Po té sešla s terasy a šla jako bezduchý tvor dál a dále...

Sotva že vyšla ze zámeckých vrat, zavřela se tato za ní hmotně na rozkaz sestřin.

"Ať jí nikdo neotevívá!" nařídila sestra lidem a pak vítězně si sedla na pavlan, odkud mohla pohlížeti na cestu, kudy vratkým krokem potácela se nešťastná Víla.

Kudy kráčela, vykvětal pod nohama jejími vřes. Víla jej trhala a víla z něho kytici.

Na obloze vylupl měsíček, když Víla sešla do labského údolí. Hodila několik ratolístek vřesu do vody a zvolala:

Sestry, sestry, již jdu k vám, za štěstí mu život dám!"

I vplyly víly na povrch, vystoupily a objaly ji.

"Poď, poď jen k nám, u nás je mír a jas. Poď k nám, poď! U nás není síce muž, ale není u nás slz a hoře. Poď jen k nám, k našim hrám!"

"Jdu, jdu, ale vracím se k vám s pláčem," zvolala Víla.

Po té hodila kytici vřesu do vody, rozevřela rámě a zvolala:

"Pravomile drahy, za štěstí tvé ráda ti pozemský život dávám a půjdu k sestřím do hlubiny vodní! Buď šťasten!"

Vila zabalila tělo své zlatým závojem svých vlasů a ponořila se do tůně vodní, obklopena sestrami, které jí radostně vly do svého středu.

Vodní víly jásaly, ale ona mlčela. Její hlas umlkl na vždy. Nemohla už zpívati, protože nemohla na Pravomila zapomenouti. Poznala lásku, poznala, jak blaží, a nenalézala už v tůni vodní celé štěstí své.

Smutek její obrážel se po celém údolí. Všechno kolem zčernalo i rameno Labe, které se tanouty vine. A od té doby černá se jeho voda a nazývá se proto Černé Labe.

Rytíř Pravomil vrátil se po dvou letech vítězně z boje na Marašín. Šelba a lež byla slova sestřina. Neměl nikdy před tím takového štěstí. A když vítězně se vrátil do vlasti, oslavován, všady s nadšením vítán, spěchal s roztožením do náručí své milované ženy. Hroznou uslyšel doma zvěst! Jeho Víla náhle zničila z hradu.

"Nejspíše šla k svým do tůně vodní," škodolibě usmála se sestra.

Rytíř bez odkladu pospířil do labského údolí. Zoufal, plakal, volal svou Vílu, ale už se jí nedožal.

"Což se ti na zemi nelíbilo, Vílo má?" naríkal. "Proč jí nečekala?"

Vodní panny nevystupovaly nyní na labský břeh ani za úplňku, a Pravomil své Víly již nikdy nepospířil. Opluly dále do labského proudu, aby sestra jejich snáze zapomněla. Vřesová Víla však denně příplula do labského údolí a pluje pod vodou, dývala se na muže milovaného. On ji neviděl, a ona už k němu nemohla...

Tak šil v hoři lásky nešťastný rytíř Pravomil a bloudil v lesích marašinských bez klidu, bez útěchy a štěstí.

A když zase rozpoutala se válka, pospířil do boje, a hledal, ať tam také nalest smrt...

Běla ukončila a bezděčně pohledla na Arnošta.

"To mu neměla Víla udělati!" zvolal Arnošt živě.

"Ne!" s údivem zvolala tu Běla... "To je přece takové krásné a dojemné... Život z lásky obětovati! To se mně tuze líbí!"

Lehko se upraví - Příjemn užívání - Mírně na Vás pracuje - Jistě účinkuje

Trpící muži, ženy, děti a starouškové:

Právě v tento čas jest všude nejvíce nemocí. Často nevíte, co Vás více bolí, a tu náš lék dá úlevu a zdraví. Zašlem ho úplně zdarma na zkoušku na několik dní. Žádný patentní lék.

Theopholine Bylinné Thé - silitel jater, ledvin a krvečistitel

Jest to čistý přírodní lék zdravotním zákonem prozkoumaný a doporučený a jest jak pro maličké tak pro dospělé, a poskytne úlevu při zácpě, kyselosti v žaludku, žlučnatosti, obtížném trávení, jaterních obtížích, bolestech hlavy, bolesti v zádech, nezáživnosti, malarii, kašli, nastužení, bolavém hrdle, revmatismu, neuralgii, dně, bolesti v boku, bolesti v krkži, rozčilenosti, zemlenosti, ztrátě chuti k jídlu, ospalosti, souchotinám, žlutence, pupenech, vyrážce, červům, žlaté žile, tasemnici, nervozitě, svrabu, vodnatelnosti, srdeční vadě, boulech, nádorech, lísejích, zastaralých bolestech a všech nepořádech krve a ledvin. Chuti jest příjemná. Stolice lehounká. Náš Thé jest upraveno z DVANÁCTI různých vesměs nákladných drahých bylin a každá ta bylinka účinkuje léčivě na nemoc v těle, pro kterou jest určena a Thé jest s velkou péčí upraveno tak, že bylinky sobě v léčení nepřekážají. — Hlaste se o vzorky Thé a o dalšího zásobu v lékárnách a v všech našich jednatelů, již po dobrém ho vyzkoušení ve svých rodinách jednatelství přijmou a ochotně poslouží všem trpícím. Kde není u Vás k dostání, pište si o vzorky i o Thé přímo k nám. Na prodej poštou vyplačené až do domu 55c a velká krabicka na měsíc stačíci za \$1.10 6 dollarových krabiček za \$5.00.

Osm dlouhých let žádná naděje

Drahá přítelkyně: — Flatonía, Texas. Trpěla jsem po 8 let revmatismem a zkusila jsem mnoho léků, ale žádná naděje na uzdravení. Obrátila jsem se konečně na Vaše Bylinné Thé a po využití jednoho balíčku cítím se úplně zdravá. Proto Vaše záračné Thé doporučuji všem trpícím, neb jest to opravdu nejlepší lék. Vaše upřímná Florentina Kristinek.

Každý at' zkusí a nebude litovat

Veletčená krajanko: Pearson, N. Mex. Sdělují Vám, že jsem Thé obdržel a musím doznati, že Vaše Thé je neocenitelné. Trpěl jsem mnoho na zácpu a měl jsem velké bolesti žaludku a tímto dosvědčuji, že jsem užil Vašeho Bylinného Léčivého Thé s pozoruhodným účinkem. Využíval jsem dva balíčky zmíněného Thé a nyní jsem úplně zbaven žaludečních bolestí a proto jest doporučení hodno — necht' je každý zkusí a nebude toho litovati. Přijměte, etěná přítelkyně, nejsrdečnější dík za mé uzdravení. S úctou Vám oddaný Frank Hrabě.

Máme zvláštní léčení pro muže pouze. Též léčení pro KATAR pro muže, ženy a děti. Trpící, slabé, unavené, předčasně sestárle matky a ženy, slabé a bludé dívky. Máme zvláštní léčení pro všechny Vaše nemoci. Popíste s důvěrou svou nemoc a pošleme Vám obratem pošty lék zdarma na několik dní na zkoušku a knížecíky o nemocích. Nikdy Vaši krajanské důvěry nevyužítujem a nebudeme po doposlání nám o vzorky na zkoušku, zaslat Vám léky v ceně kolika dollarů bez Vaší výslovné objednávky nám napřed zasláné. Píšte nám ještě dnes a přesvědčete se. Račte psát anglicky neb česky. 31-1f

ADRESA:

Marie Votýpka & Co., Dept. 10., So. Bend, Ind.

"Což ty tomu ještě rozumíš," vkládal se do toho Lesina. "Čas, abychom šli," vstáváje s kmenu poznamenal k Arnoštovi a ukázal mu kapsní hodinky, aby dosvědčil pravdu svých slov.

Hlas jeho zazněl Běle náhle ještě eize a chladně k uchu. Arnošt úkosem sice pohlédl na hodinky, ale zdálo se, že má času ještě dosti, jelikož se nehýbal s místa a zavádel s Bělou hovor další o pověsti.

"I mně se líbí pověst potud, pokud v ní zřím obraz ženy, která z lásky se obětuje, ano i život svůj dává; ale byla to přece jen chladná, vodní panna bez srdce a duše. Na místě sebe obětovává muže. — Zničila jej... Sama žila zase v tůni vodní se sestrami dále, a on na zemi po ní toužil a trpěl... Neměla srdce, neměla citu..."

"Ach, nehaněte ji!" zvolala Běla prosebně, skorem plačtivě. "Já mám Vřesovou vilu tak ráda..."

Arnošt se usmál. Bylo to tak tklivé a dětské, co proměnila, ale přece zase tak půvabné a přirozené.

"Nehaním vám ji!" zvolal živě a vstana přistoupil k ní. "Pověst, jako každá poetická smyšlenka v jakémkoliv rouše předvedená, není bez podkladu skutečného. Jádro je dobré, a mnoho v něm poučení. Víla jednala v návahu prudkého rozehevňá, kdy rozvaha přehá... Čtěla manželu štěstí dáti, zatím co jej učnila nevýslovně nešťastným. Nemohla se přece jen přeměnití úplně v lidskou ženu a přizpůsobiti se žiti pozemskému. Táhlo ji to do hlubiny k jejím. Hrdost mocně vily v ní se vzbouřila, a v té chvíli zapomněla na muže. Což ani jediná myšlenka nevstoupila jí k mysli, že jeho, toho více milujícího muže, pro celý život učiní nejvíce nešťastným, že jej obsuzuje k trýzni a mukám hrozným? Což jí ho nebylo líto?! Méla vykřati času, z lásky k němu trpěti všechno příkoří oddané. Neměla vřítí, dokud z jeho út neslyšela, že je jeho nešťastím! Méla vrátit srdce láse a jemu! Proto trpěl, nejednala dobře. Snad takto jednají vodní panny, ale žena milující má věřiti, z lásky trpěti, sebe capřítí, přeměňovatí se a snažiti se, aby stihla muže milovaného v jeho citech, lidských, aby byla duší jeho duše, srdcem jeho srdce..."

"Ach, tomu všemu Běla ještě ani za mák nerozumí," vkládal se do toho do druhé Lesina, ale nyní už netrpklivě. "Půjdem snad..."

"Ale," namítala Běla neschle, nedbaje slov starého Lesiny, "pak by pověst nebyla už tak krásnou a zajímavou, kdyby... se nebyla vrátila k svým. Nebylo by to pak nic..."

"Arei, rytíř by nechtěl po břehu, neplakal by pro ni a soucitně duše s ním..."

"S Bohem, Bělínko!" zvolal tu Lesina, "pozdruvaj bábicku!"

Běla chtěla ještě něco poznamenevat, ale v tom zasáhl jí přísný pohled páně Lesinovy, který až její zraky k němu přivábil. V oku starého pána postřehla dívka výraz nelibosti a tomny stín táhl se po jeho čele i zamračené tváři.

Ulekla se. Zajistě se nechovala slušně a dostane se jí za to pokárání. Neví ještě, jak s mladými pány mluvíti... Zahořela všecka a jako vyděšená holubiice sklonila hlavu.

Arnoštovi také nezbylo, než jíti s Lesinou, který rázně a neutstupně se měl k odehodu.

"Děkuji, slečno, i jménem panna Bělého. Jenom nesetřuli pelu a krásné vaší pověsti, až jí budu opisovati! Až po druhé povíte mi zase jinou, není-li pravda?"

"S radostí!"

"Slečno," řekl Arnošt ještě při rozechodu, "pamatujte si: štěstí za štěstí!"

Běla se uklonila, odvážala ložku, vnořila veslo do vody a již jako šípka přešla lodička její na druhý břeh.

Tam přála loďce, aby se volně kolébala na vlnách, a sama zahleděla se do hlubiny vodní. Vřesové větvičky, které tam byla před tím naházela, plujíce po vodě sbíhaly se k lodičce její. Připomínaly jí na Vřesovou vilu a na soudce Arnoštův. Obdivovala se mu v duchu. Poprvé slyšela mluvití muže tak vzdělaného a mladého, který s ní hovořil jako s dorostlou dívkou. Zírala k němu za jeho řečí s nadšením. V té chvíli, když se byl tak rozohnil a hájil muže, jehož víla opustila a zničila, připadal jí jako nějaký báje-slovný bůh. Jak byl znešený...

Ale přece jen v duši své hájila s divě neústupností tohoto věku svého názoru a činu vodní víly. Běla nebyla zvyklá odporu a nedovedla se propracovati k nové myšlence.

(Pokračování.)

Čistá pleť

bývá důkazem zdraví; za to nešťastná, hrubá, pihovatá neb troudovitá pleť bývá zřejmým důkazem, že buď játra nebo ledviny aneb žaludek dobře nepracují; v tom pádu radíme užívati: **Bylinnou, krev čistící směs** (balíček 50c) již vyzkouš Emil Čermák, lékárník, 1266 So. 13th Street OMAHA, NEB.

Mám na prodej

Emil Petráček, OŘADOVNA, 1325 William St. Tel. Doug. 5021 OMAHA NEBRASKA

Frank Svoboda

Umělecký závod

POMNÍKOVÝ

Největší sklad pomníků ve Spojených Státech

1218-28 So. 13th Str. OMAHA, NEB.

Phones: Office: Douglas 1872. Residence: Douglas 5216.